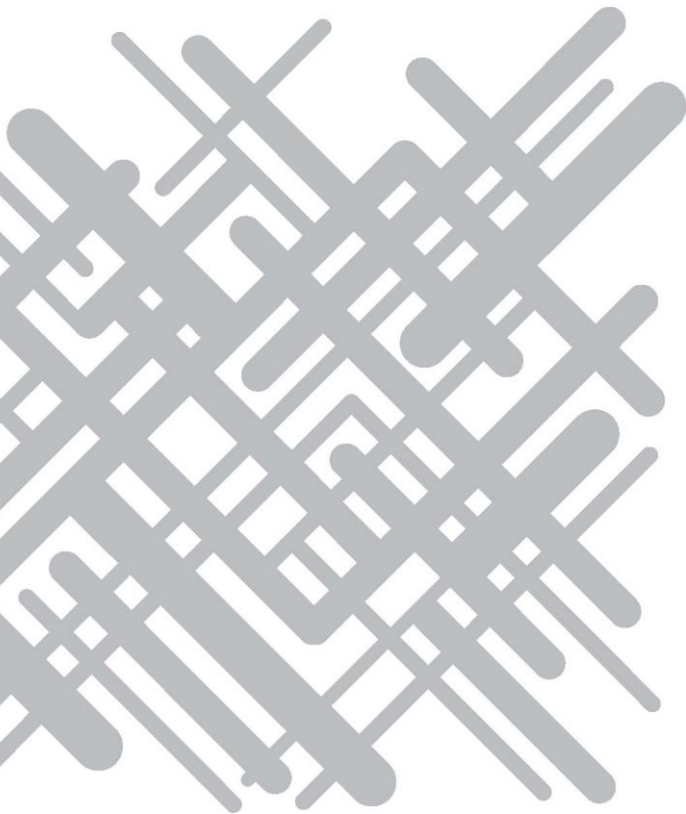

Vägledning för framtagande av insatskort för järnvägs- och spår- fordon

REVISIONSINFORMATION

Version	Datum	Beskrivning av ändring	Skapad/ändrad	Fastställt av
01	2011-04-18	Nytt dokument	Bernt Andersson	Ove Andersson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning och ordförklaringar.....	4
1.1	Vägledningens stöd, omfattning och användande	4
1.2	Ordförklaringar	4
2	Fordon.....	6
2.1	Nya fordon som omfattas helt eller delvis av TSD	6
2.2	Nya fordon som inte omfattas av TSD	6
2.3	Befintliga fordon	6
2.4	Ombyggnad eller modernisering av befintliga fordon.....	6
2.5	Fordon med utländskt godkännande.....	7
2.6	Fordon med utländskt insatskort.....	7
3	Framtagande av insatskort	8
3.1	Uppgifter för insatskort.....	8
3.2	Krav för presentation av insatskort	9
4	Referenser	12

1 Inledning och ordförklaringar

1.1 Vägledningens stöd, omfattning och användande

Denna vägledning gäller för framtagande av insatskort som avser att ge information om järnvägsfordon för personbefordran. (När det i vägledningens fortsatta text skrivs fordon avses fordon för personbefordran.) Insatskorten utgör ett stöd till räddningstjänsten och avser att begränsa riskerna och dess konsekvenser vid räddningsinsatser vid eventuella olyckor och nödsituationer där järnvägs- och spårfordon är inblandade.

Krav om att information till räddningstjänst ska finnas hittas inom de väsentliga kraven i Driftskompatibilitetsdirektivet (2008/57/EG) [ref. 1] och genom att förekommande TSD:er tillämpas, TSD/Lok och passagerarfordon [ref. 2], TSD/Säkerhet i järnvägstunnlar [ref. 3], samt i Lag om skydd mot olyckor (2003:778) 1 kap. §§ 1-7 [ref. 4]. Denna vägledning förtydligar de krav för godkännande av fordon enligt TSFS 2010:116 [ref. 5].

Information, underlag och upprättande av insatskorten ska skötas av sökanden i samband med att Transportstyrelsen godkänner fordon. Detta ska ske innan berörda fordon sätts i trafik avsedd för resenärer. Genom ett avtal mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Transportstyrelsen distribueras insatskorten vidare av MSB till Räddningstjänsten [ref. 6]. Insatskorten publiceras därefter på myndighetsversionen av Resurser och integrerat beslutsstöd (RIB) där Räddningstjänsten kan hämta dem.

1.2 Ordförklaringar

Befintliga fordon: Fordon som var godkända för trafik i Sverige när TSD trädde i kraft.

Fordon: I denna vägledning menas fordon avsedda för personbefordran (såsom motorvagnar, personvagnar, spårvagnar och tunnelbanevagnar.)

Fordon av godkänd typ: Fordon av samma konstruktion som ett fordon som var godkänt för trafik i Sverige när TSD trädde i kraft.

Fordon med utländskt godkännande: Fordon som redan är godkänt för trafik i annan medlemsstat inför godkännande för trafik i Sverige (Till viss del tillämpas korsacceptans).

Godkännande: Ett godkänt fordon får framföras på järnväg med de restriktioner som godkännandet anger. Normalt krävs ett godkännande för varje land som fordonet ska trafikera. Transportstyrelsen godkänner fordon för trafik i Sverige.

Insatskort: En samlad information om en viss typ av järnvägsfordon för personbefordran. Insatskortet innehåller information angående hur tillträde till fordon kan ske och hur säkerheten kan bibehållas för resande och räddningstjänst.

Medlemsstat: Den Europeiska unionens medlemsländer. Norge och Schweiz är betraktade som medlemsstater.

MSB: Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.

Personbefordransfordon: Fordon som i huvudsak avser att transportera resanden. (t.ex. motorvagnar, personvagnar, tunnelbanevagnar och spårvagnar.)

Sökande: Part som ansöker om ett fordonsgodkännande

TSD: Tekniska specifikationer för driftskompatibilitet enligt direktiven 96/48/EG, 2001/16/EG och 2008/57/EG. TSD:er blir införda som Transportstyrelsens föreskrifter i Sverige allt eftersom de tas fram eller förändras. Se mer information på <http://www.transportstyrelsen.se/sv/Jarnvag/>

2 Fordon

2.1 Nya fordon som omfattas helt eller delvis av TSD

För nya fordon av ny typ vilka ska granskas av ett anmält organ ska information tas fram enligt TSD/Säkerhet i järnvägstunnlar, kap. 4.2.5.12 *”Räddningstjänst – Information och tillgänglighet”* anger att *”Räddningstjänsten ska vara försedda med en beskrivning av den rullande materielen så att de kan hantera situationer. De ska i synnerhet ha fått information om hur man kommer in i vagnarna.”*. Den informationen ges genom att insatskort tas fram. Information om utformning och vilken information som ska ingå i insatskortet framgår av kapitel 3.

För fordon av en redan godkänd typ tas nya kort fram om fordonsversionen avviker väsentligt. Om versionen är i allt väsentligt lik typfordonet är alternativet att uppdatera befintliga insatskort.

2.2 Nya fordon som inte omfattas av TSD

För nya fordon som ännu inte omfattas av TSD ställer Transportstyrelsen krav om att insatskort tas fram. Information om utformning och vilken information som ska ingå i insatskortet framgår av kapitel 3.

2.3 Befintliga fordon

För äldre befintliga fordon som redan är godkända innan TSD blivit gällande är det frivilligt att ta fram insatskort för att främja insatserna vid eventuella olyckor och nödsituationer. Information om utformning och vilken information som ska ingå i insatskortet framgår av kapitel 3.

2.4 Ombyggnad eller modernisering av befintliga fordon

Vid en förändring av befintliga fordon såsom ombyggnad eller modernisering krävs att en bedömning görs mot de delar som kommer att påverkas av arbetet. Vid ombyggnad eller modernisering som har en påverkan på innehållet i insatskortet ska dessa uppdateras avseende dessa delar.

Om Transportstyrelsen anser att TSD ska följas ska den som ansöker om godkännande för en modifiering och uppgradering av insatskortet ta fram en EG-kontrollförklaring för modifieringen. Ett anmält organ ska då intyga att fordonet uppfyller kraven i berörd TSD.

2.5 Fordon med utländskt godkännande

För fordon vilka redan är godkända i annat land av annan säkerhetsmyndighet så tillämpas korsacceptans av Transportstyrelsen. Detta kan dock innebära att de fordonen ännu inte har framtagna insatskort. Om fordonen avses godkännas tillsvdare i Sverige ska insatskort tas fram. Kravet gäller generellt inte för fordon som under en viss begränsad period trafikerar i Sverige. Periodens längd och trafikeringens omfattning är dock av betydelse för Transportstyrelsens avgörande.

2.6 Fordon med utländskt insatskort

Fordon som redan är godkänt i utlandet och som har tagit fram insatskort ska efter presentation av insatskortan vid behov uppgradera dessa med översättning till svenska och i övrigt se till att de harmonierar med det svenska utförandet.

3 Framtagande av insatskort

3.1 Uppgifter för insatskort

För att lindra konsekvenserna i samband med en järnvägsolycka med personbefordransfordon ska insatskort tas fram av den sökande. Insatskortet visar på de risker som kan uppstå vid räddningsinsatser. De förklarar också hur räddningstjänsten ska agera. Med insatskortets hjälp blir räddningsinsatsen så effektiv som möjligt och ytterligare skador på människor, fordon och infrastruktur i samband med olyckan kan begränsas.

Sökande av godkännande av personbefordransfordon ansvarar för att underlag och framställande av insatskort enligt nedan lämnas till Transportstyrelsen inför ett fordonsgodkännande. Detta ska ske innan fordonen sätts i trafik med resenärer.

Nedanstående uppgifter ska ingå i ett insatskort.

- Typ av fordon och kännetecken.
Insatsstyrkan ska vid ankomst till olycksplatsen veta vad det är för typ av fordon och därmed använda rätt insatskort.
- Var det finns större oljemängder och andra brännbara vätskor.
Informationen är till insatsstyrkan som på mest effektivt sätt kan utföra räddningsinsatsen med en minimering av risk för egna skador.
- Tillträde via dörrar både nödöppning och hur de bryts upp.
Visar hur man både öppnar, nödöppnar och bryter upp dörrar både utifrån och inifrån. Här ska även en förklaring av eventuell frontdörr finnas.
- Tillträde via fönster.
Beskriver vilka fönster som går att forcera och hur detta går till.
- Tillträde via vagnskorg.
Beskriver var man kan komma in i fordonet genom vagnskorgen och vilka verktyg som krävs.
- Hur fordonet bromsas fast.
Hur man undviker att fordonet rullar iväg.
- Urkoppling av högspänning.
Både hur brytare kopplas ur och hur strömvtagare tas ner från kontaktledning och hur risken med el säkras i maskinrum.
- Urkoppling av batterispänning.
Informationen är till insatsstyrkan som på ett mest effektivt sätt kan utföra räddningsinsatsen med minimering av risk för egna skador.

3.2 Krav för presentation av insatskort

Följande information ger en ingående beskrivning av vad och hur insatskortet ska presenteras. Insatskortet ska presenteras i Transportstyrelsens PowerPoint layout. Ritningar, foton och informativ text läggs in i bifogad fil. Foton bör helst tas rakt framifrån. De rätta färgerna ska synas. På närbilder på skyltar etc. ska texten kunna läsas. För att använda bifogad fil, högerklicka på ikonen och välj "presentationsobjekt" och "redigera". Redigera utifrån punkterna nedan.

2009-02-26

Insatskortens layout.

1) Presentation av fordon.

- a) Foton eller andra bilder som visar hur fordonet ser ut samt vilka kombinationer fordonet kan köras i som tåg (multipel, hur många vagnar).

2) Större oljemängder och andra brännbara vätskor i fordonet.

- a) Ritning eller bild ovanifrån på fordonet.
- b) Ritning eller bild från sidan på fordonet.
- c) Markera var de brännbara vätskorna finns.

3) Tillträde till fordonet via dörrar.

- a) Ritning eller bild ovanifrån på fordonet.
- b) Ritning eller bild från sidan på fordonet.
- c) Markera var dörrarna sitter.
- d) Närbild på dörr, öppningsknappen markeras.
- e) Närbild på nödöppnare, markering var på fordonet den sitter.
- f) Markering hur den går att forcera med våld, t.ex. visa var på dörren och hur den går att forcera.
- g) Närbilder på nödöppnare inifrån vagnen, markering var på fordonet de finns.

4) Tillträde via fönster

- a) Markering på fordonet vilka fönster som kan krossas.
- b) Bild på eventuella skyltar som markerar vilka fönster och var de kan krossas.
- c) Närbild på fönster.
- d) Vilka verktyg som ska användas.

5) Tillträde via vagnskorgen.

- a) Bild på fordonet som visar var man kan ta sig in i vagnskorgen, uppifrån, underifrån eller från sidan.
- b) Exakt var och med vilka verktyg tar man sig in, bilder på verktyg och närbilder på vagnen var man skär, sågar eller på annat sätt tar upp hål.

6) Hur vagnen fastbromsas.

- a) Bild på förarpanel där eventuella knappar eller reglage som ska användas. Dessa markeras särskilt.
- b) Närbild på manuell avluftning och eventuella verktyg samt var på vagnen den sitter.

7) Frånkoppling av fordonets elektriska kraftförsörjning.

- a) Var på fordonet avstängningen sitter.
- b) Vilket reglage som används. Närbild på reglage, skyltar och verktyg som används.
- c) Bilder på alla instrumentpaneler och markerat vilka knappar eller reglage det gäller.

8) Avstängning av dieselmotorer och lågspänningsaggregat.

- a) Var på fordonet avstängningen sitter.
- b) Vilken knapp på förarpanelen.
- c) Bilder på alla instrumentpaneler och markerat vilka knappar det gäller.

9) Avstängning av batterier.

- a) Var på fordonet batterierna finns.
- b) Närbild på batterilåda. Hur man öppnar den Vilket verktyg som ska användas.
- c) Närbild på öppnad batterilåda, vilka batterier ska tas ur och hur ska de tas ur. Vilka verktyg ska användas.

4 Referenser

- [1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/57/EG av den 17 juni 2008 om driftskompatibilitet hos järnvägssystemet inom gemenskapen. *
- [2] TSD Lok och passagerarfordon, "*Draft Commission Decision concerning a technical specification for interoperability relating to the rolling stock sub-system – "Locomotives and Passenger rolling stock" of the trans-European conventional rail system*";08/57-ST05 EN05.*
- [3] TSD Tunnelsäkerhet, "*Kommissionens beslut av den 20 december 2007 om teknisk specifikation för driftskompatibilitet (TSD) avseende "Säkerhet i järnvägstunnelar" i det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg och höghastighetståg*", 2008/163/EG.*
- [4] Lag om skydd mot olyckor; 2003:778
<http://www.notisum.se/rnp/sls/sfs/20030778.PDF>
- [5] Transportstyrelsens föreskrifter om godkännande av delsystem för järnväg, TSFS 2010:116.*
- [6] Transportstyrelsens "Avtal gällande leverans och hantering av insatskort för järnvägsfordon avsedda för personbefordran", TSJ 2009-220.

* Kan hämtas på <http://www.transportstyrelsen.se/>